

Regionalne obserwatorium procesu transformacji (ROPT)

Komitet Sterujący 30.03.2023 r.

Projekt WND-RPSL.01.04.03-24-00004/22, finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, działanie 21.4 Wsparcie ekosystemu innowacji

Prezentacja założeń badawczych realizowanych w ramach zadania 1, przez Związek Zawodowy Górników w Polsce, Partnera projektu pn. ***“Regionalne obserwatorium procesu transformacji”*** współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 i realizowanego w ramach Działania 1.4. Wsparcie ekosystemu innowacji, nr WND.PRSL.01.04.03-24-0004/22.

Regionalne
Obserwatorium
Procesu Transformacji

B1 – „Oczekiwania pracowników kopalń i firm okołogórniczych wobec oferty outplacementowej w związku z planowaną dekarbonizacją”

B2 – „Wizja i plany głównych interesariuszy wobec wyzwań dekarbonizacji regionu związanych z funkcjonowaniem firm okołogórniczych i przyszłości ich pracowników”

B3 – „Rola liderów związkowych w procesie zmian wyznaczonych przez transformację górnictwa”

B4 – „Postawy pracowników kopalń i firm okołogórniczych wobec zmian ich aktywności i kariery zawodowej”

BADANIE 1 - Oczekiwania pracowników kopalń i firm okołogórnich wobec oferty outplacementowej w związku z planowaną dekarbonizacją

- **pracownicy kopalń** (PGG SA, JSW SA, Tauron Wydobyte SA, Węglkok Kraj SA, PG Silesia Spółka z o.o., ZG Siltech Sp. z o.o., ZG Eco Plus Spółka z o.o.)
- oraz **firm okołogórnich** województwa śląskiego

(lista ta może być niekompletna z uwagi na fakt, iż nie możemy wykluczyć dystrybucji ankiety przez samych ankietowanych)

Gilwicki Zakład Usług Górniczych Sp. z o.o.
Gorrem Zakład Robót Górniczych
"ALPEX" Przedsiębiorstwo Budownictwa Górniczego
Universal Energy Sp. z o.o.
PRG Gliwice sp. z o.o.
Karbon Sp. z o.o.
Przedsiębiorstwo Hydromel Sp. z o.o.
Bytomski Zakład Usług Górniczych Sp. z o.o.
Trakt Spółka z o.o.
SPÓŁKA USŁUG GÓRNICZYCH Sp. z o.o.
HYDROKOP Sp. z o.o. Górnicze Przedsiębiorstwo Robót Specjalistycznych
Fabryki Sprzętu i Narzędzi Górniczych Grupa Kapitałowa FASING S.A.
Śląskie Przedsiębiorstwo Inwestycyjne "ATUT" Spółka. z o.o.
Przedsiębiorstwo Górnicze DEMEX Sp. z o.o.
Compensus.pl
PRIMETECH Spółka Akcyjna
Fabryka Elementów Złącznych S.A.
GLIMARPOL Sp. z o.o.
REMAGUM-SERWIS Sp. z o.o.
HALDEX S.A.
CENTRUM BADAŃ I DOZORU SP. Z O.O.
JWW INVEST S.A.
Zakład wyrobu sprężyn fedah
INSTYTUT TECHNIKI GÓRNICZEJ KOMAG
Oskar Sp. z o.o.
NILOS POLSKA sp. z o.o.,
Przedsiębiorstwo Wielobranżowe KOMSTAL
WAMPOL SP. z o.o.
JSW Nowe Projekty S.A.
Centralna Stacja Ratownictwa Górniczego S.A.
Vacat Sp. z o.o.
Elektrometal SP. z o.o.
Grupa Firm Eksplo-tech Sp. z o.o. Sp. k.
MIERNICTWO GÓRNICZE Grzegorz Bocianowski
DSI Schaum Chemie Sp. z o.o.
Górnicze Przedsiębiorstwo Inwestycyjne Sp. z o.o.
Hydroinstal Sp. z o.o.
Grupa KOK Sp. z o.o.
Zakład Elektrociepłowni
Rudpol-Opa Sp. z o.o.
ZGRI PGG S.A.
ZOK Sp. z o.o.
Famur S.A.
Węglopak Sp. z o.o.
Backer-Warkop
Pro Industria
Budrem Spółka z o.o.
PBSz S.A.
Dalkia Polska Energia
PPG Row Jas Spółka z o.o.
DB Cargo S.A.
Zakład Usług Technicznych
Perspektywa Sp. zo.o.
Bema S.c.
DAK-Firma
WWT Sp. zo.o.
Carbotech Sp. z o.o.
Elektron S. c.
Gonar Bis Sp. z o.o.
ZUKOMB
CTL Maczki Bór S.A.
Firma "U Joli"
Zakład Technicznych Robót Górniczych
Impel Group
Węglkokoks Servis
Węglkokoks Energia

BADANIE 2 - Wizja i plany głównych interesariuszy wobec wyzwań dekarbonizacji regionu związanych z funkcjonowaniem firm okołogórnicznych i przyszłości ich pracowników

- przedstawiciele Zarządów FO – 20 *(m.in.: ZOK, Elektrometal, Famur, CSRG, CBiDGP, Węglopak, Backer-Warkop, Pro Industria, GPI, Budrem, PBSz ZGRI, Dalkia Polska Energia, PPG ROW JAS, DB Cargo i inne)*
- pracownicy FO – 25 *(m.in.: PBSz, Zakład Usług Technicznych, CSRG, Rudpol Opa, Famur, Grupa KOK, Hydroinstal, Budrem, Węglokoks Seriwis, Oskar, GPI, Gliwicki Z-d Usług Górniczych, Uniwersal Energy, Haldex i inne)*
- przedstawiciele instytucji naukowo-badawczych – 15 *(GIG, CBiDGP, UE, UŚ, Politechnika Śląska, Fundacja Nauka i Tradycje Górnicze)*
- przedstawiciele administracji publicznej – 15 *(samorządy gmin górniczych: Bytom, Mysłowice, Katowice, Ruda Śląska, Sosnowiec, Bojszowy, Czerwionka-Leszczyny, Czechowice-Dziedzice, Gliwice, Rydułtowy, Wodzisław Śląski, Jastrzębie Zdrój, Bieruń, Rybnik, Łaziska Górne)*
- przedstawiciele partnerów społecznych – 10 *(OPZZ, NSZZ Solidarność, FZZ, Zw. Rzemiosła Polskiego, GIPH)*
- przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu – 5 *(Fundusz Górnośląski, ARP, KSSE, Kancelarie Prawne)*

BADANIE 3 - Rola liderów związkowych w procesie zmian wyznaczonych przez transformację górnictwa

▪ liderzy związkowi: 60 respondentów:

1. NSZZ Solidarność – 10 respondentów,
2. Związek Zawodowy Górników w Polsce – 10 respondentów,
3. Porozumienie Związków Zawodowych "Kadra" – 10 respondentów,
4. Związek Zawodowy Pracowników Dołowych – 5 respondentów,
5. Związek Zawodowy Ratowników Górniczych w Polsce – 5 respondentów,
6. Związek Zawodowy Pracowników Zakładów Przeróbki Mechanicznej Węgla w Polsce "Przeróbka" – 5 respondentów,
7. Związek Zawodowy "Kontra" – 5 respondentów,
8. NSZZ "Solidarność 80" – 3 respondentów,
9. Związek Zawodowy Maszynistów Wyciągowych Kopalń w Polsce – 5 respondentów,
10. Związek Zawodowy Jedności Górniczej – 2 respondentów.

▪ pracodawcy: 10 respondentów:

1. Polska Grupa Górnicza S.A. – 3,
2. PG Silesia Sp. z o.o. – 1,
3. Węglkoks Kraj S.A. – 1,
4. Tauron Wydobycie S.A. – 1,
5. Firmy okołogórniczne - 4.

Regionalne Obserwatorium Procesu Transformacji

Ogólne wnioski B3:

Pracownicy oczekują od organizacji związkowych pełnienia pięciu głównych funkcji w procesie transformacji: reprezentacyjnej, koordynacyjnej, informacyjnej, doradczej oraz socjalno-bytowej;

Pracodawcy oczekują od liderów związkowych pełnienia funkcji: koordynacyjnej, informacyjnej, doradczej oraz edukacyjnej;

Liderzy związkowi w zdecydowanej większości przypadków dostrzegają występowanie u siebie deficytów w zakresie niezbędnej wiedzy zapewniającej ich pełny udział w transformacji energetycznej;

W opinii pracodawców w dobie transformacji konieczne jest rozwijanie kompetencji społecznych liderów związkowych w zakresie umiejętności współpracy, komunikacyjnych, przekonywania, autoprezentacji, publicznych wystąpień i kultury słowa;

Regionalne Obserwatorium Procesu Transformacji

Ogólne wnioski B3 cd.:

Zarówno pracodawcy jak i sami Liderzy widzą potrzebę szkoleń z zakresu kompetencji społecznych;

Głównymi ograniczeniami organizacji związkowych utrudniającymi działania w obliczu transformacji w opinii pracodawców oraz liderów związkowych są ograniczenia w zakresie dostępu do informacji udostępnianych ze strony polityków oraz wysoki stopień rozdrobnienia organizacji związkowych i trudność w komunikacji między nimi;

W zakresie rozwiązań formalno - prawnych obie strony dostrzegają potrzebę szerszego udziału liderów w procesie konsultacji aktów prawnych dotyczących transformacji energetycznej oraz dostępu do bieżących informacji i proponowały uwzględnienie tego udziału za pomocą rozwiązań legislacyjnych;

BADANIE 4 - Postawy pracowników kopalń i firm okołogórniczych wobec zmian ich aktywności i kariery zawodowej

- **pracownicy firm okołogórniczych: 72 respondentów:**
- **pracownicy kopalń: 38 respondentów: (PGG SA, JSW SA, Tauron Wydobycie SA, Węglkoks Kraj SA, PG Silesia Spółka z o.o., ZG Siltech)**

Glwicki Zakład Usług Górniczych Sp. z o.o.
Gorrem Zakład Robót Górniczych
Universal Energy Sp. z o.o.
PRG Gliwice sp. z o.o.
Karbon Sp. z o.o.
Przedsiębiorstwo Hydromel Sp. z o.o.
Bytomski Zakład Usług Górniczych Sp. z o.o.
Trakt Spółka z o.o.
SPÓŁKA USŁUG GÓRNICZYCH Sp. z o.o.
HYDROKOP Sp. z o.o. Górnicze Przedsiębiorstwo Robót Specjalistycznych
Fabryki Sprzętu i Narzędzi Górniczych Grupa Kapitałowa FASING S.A.
Śląskie Przedsiębiorstwo Inwestycyjne "ATUT" Spółka. z o.o.
Przedsiębiorstwo Górnicze DEMEX Sp. z o.o.
Fabryka Elementów Złącznych S.A.
GLIMARPOL Sp. z o.o.
HALDEX S.A.
CENTRUM BADAŃ I DOZORU SP. Z O.O.
Oskar Sp. z o.o.
WAMPOL SP. z o.o.
Centralna Stacja Ratownictwa Górniczego S.A.
Elektrometal SP. z o.o.
Górnicze Przedsiębiorstwo Inwestycyjne Sp. z o.o.
Hydroinstal Sp. z o.o.
Grupa KOK Sp. z o.o.
Zakład Elektrociepłowni
Rudpol-Opa Sp. z o.o.
ZGRI PGG S.A.
ZOK Sp. z o.o.
Famur S.A.
Węglopak Sp. z o.o.
Backer-Warkop
Pro Industria
Budrem Spółka z o.o.
PBSz S.A.
Dalkia Polska Energia
PPG Row Jas Spółka z o.o.
DB Cargo S.A.
Zakład Usług Technicznych
Perspektywa Sp. zo.o.
ZUKOMB
CTL Maczki Bór S.A.
Firma "U Joli"
Zakład Technicznych Robót Górniczych
Impel Group
Węglkoks Servis
Węglkoks Energia

Regionalne Obserwatorium Procesu Transformacji

Ogólne wnioski B4:

Ponad 70% pracowników kopalń posiada wiedzę na temat planów, jakie ma rząd względem zakładu pracy w związku z transformacją energetyczną województwa śląskiego. Z kolei zaś wśród pracowników firm okołogórnich udział respondentów wiedzących, jak planowana transformacja energetyczna wpłynie na funkcjonowanie zakładu pracy wynosi około 60%;

Większość jednak respondentów nie orientuje się jakie konkretnie są plany ich pracodawców i jak przełożą się one na ich miejsca pracy;

Pracownicy FO podkreślali duży stopień dezorientacji w związku z wydarzeniami polityki międzynarodowej, który może mieć wpływ na ich zakłady pracy;

Część pracowników kopalń wyrażała obawy związane z dochowaniem postanowień *Umowy społecznej* w związku ze wzrostem popytu na węgiel od 2022 roku;

Regionalne Obserwatorium Procesu Transformacji

Ogólne wnioski B4 cd.:

Proces transformacji energetycznej ma różny wpływ na przyszłą, osobistą sytuację zawodową pracowników firm okołogórniczych. Część z pracowników dostrzega konieczność przekwalifikowania lub zmiany miejsca zatrudnienia. Pozostała zaś część pracowników firm okołogórniczych z uwagi na różne okoliczności tj. m.in. zbliżający się wiek emerytalny, charakter posiadanych kompetencji, charakter wykonywanej pracy, który nie jest bezpośrednio powiązany z branżą górniczą - nie dostrzega potrzeby podnoszenia kwalifikacji, czy też zmiany miejsca pracy;

Z badania wynika, że ok. 58% respondentów – pracowników FO ma plany odnośnie swojej przyszłości zawodowej, w przypadku badanych pracowników kopalń ten odsetek jest niższy i wynosi 48%;

Jedni i drudzy respondenci oczekują w większości wsparcia w zakresie podniesienia lub zmiany ich kompetencji;

Jako realizatora tego wsparcia respondenci najczęściej wskazywali: pracodawców, urzędy pracy oraz instytucje państwowe;

Jako źródło finansowania najczęściej wskazywali środki europejskie i krajowe.

Stan realizacji prac w projekcie – ZZG w Polsce – stan na dzień 30.03.2023 r.

	B1	B2	B3	B4
konceptualizacja oraz operacjonalizacja badania	etap zakończony	etap zakończony	etap zakończony	etap zakończony
testowanie, weryfikacja oraz ewentualne zmiany narzędzi badawczych	etap zakończony	etap zakończony	etap zakończony	etap zakończony
przeprowadzenie badań	etap zakończony	etap zakończony	etap zakończony	etap zakończony
wartości docelowe ankiet oraz wywiadów	1031 ankiet zaplanowanych Pozyskano 1162 kpl. ankiety	90 wywiadów	70 wywiadów	110 wywiadów
raporty	etap zakończony	na ukończeniu	prace zaawansowane	prace zawansowane

W trakcie konceptualizacji oraz na etapie realizacji badań natrafiono na następujące, a niżej opisane trudności:

- w ramach realizacji badania nr 1 do dnia 30 stycznia br. pomimo wykorzystania wszystkich dostępnych form dotarcia do respondentów zauważyliśmy, że pozyskanie każdej kolejnej ankiety jest coraz trudniejsze i zajmuje nam coraz więcej czasu. Zaobserwowaliśmy niski poziom zwrotu wypełnionych ankiet online oraz, że pozyskiwanie ankiet papierowych wymagało czasu i wysiłku w postaci: podróży w różne miejsca województwa śląskiego, dostosowywania godzin oczekiwania na respondentów w zależności od ich zmian w pracy, przełamywania ich oporów do poświęcenia czasu, często tłumaczenia i wyjaśniania przez ankietera sensu i znaczenia jego udziału w badaniu. Jednocześnie prowadząc inne badania w projekcie trudno było Badaczkom sprostać zadaniom związanym z badaniem 1 w taki sposób, aby skutecznie pozyskać założoną we wniosku ilość ankiet biorąc pod uwagę konieczność zaangażowania w pozostałych trzech badaniach. Dlatego w związku z oszczędnościami wygenerowanymi przez ZZG w Polsce zaproponowano wsparcie Badaczek dwoma nowymi (niezaangażowanymi do tej pory w projekcie) dodatkowymi osobami (ankieterami/ankieterkami) zatrudnionymi do wyżej wymienionych czynności.

→ wystąpiono do WUP za pośrednictwem Lidera (UM) o zgodę na zaangażowanie 2 ankieterów – otrzymano zgodę z dn. 15.03.2023 r.

Regionalne
Obserwatorium
Procesu Transformacji

- dynamicznie zmieniająca się sytuacja polityczno-gospodarcza oraz kryzys energetyczny jak również projekt tzw. rozporządzenia metanowego UE przyczyniły się do ewoluowania poglądów wyrażanych przez respondentów w trakcie badań oraz formułowania licznych opinii podważających zasadność procesu transformacji energetycznej województwa śląskiego.

Regionalne
Obserwatorium
Procesu Transformacji

Dziękujemy za uwagę...

zespół projektowy ZZG w Polsce

